

CLEAR-X

Potrošniki so ZA!
Ponudimo jim dostopne in
preproste rešitve.

www.zps.si
www.clear-x.eu

CLEAR-X: Potrošniki so ZA!

Ponudimo jim dostopne in preproste rešitve.

Stavbe porabijo 40 odstotkov vse energije v Evropski uniji, približno 75 odstotkov stavbnega fonda pa je energetske neučinkovitega. Kar 80 odstotkov energije, ki jo porabijo gospodinjstva, je namenjene za ogrevanje prostorov in vode, 75 odstotkov preskrbe s toploto pa še vedno temelji na fosilnih gorivih.

Čeprav je zakonodajni sveženj Čista energija za vse Evropejce (*Clean energy for all Europeans*) milijonom potrošnikov omogočil namestitve fotovoltaičnih panelov in prehod na energijsko učinkovitejše ogrevalne sisteme, je še vedno veliko ovir, ki potrošnikom preprečujejo, da bi izkoristili te tehnologije. Veliko potrošnikov se še vedno ne zaveda priložnosti, ki jih prinašajo nove tehnologije, tisti, ki se jih zavedajo, pa jih pogosto ne morejo izkoristiti, saj bodisi nimajo dostopa do zaupanja vrednih svetovalcev, ki bi jim lahko svetovali, katera rešitev je najboljša zanje, bodisi nimajo dostopa do zadostne finančne podpore.

Zakonodajni sveženj Pripravljeni na 55 (*Fit for 55*) je idealna priložnost za reševanje teh (in drugih) težav, rešitve pa bi lahko potrošnikom omogočile ne le znatne prihranke, ampak jim tudi ponudile priložnost, da prispevajo svoj delež k reševanju podnebne krize.

Projekt CLEAR-X (*Consumers Leading EU's Energy Ambition Response, Expansion* – Potrošniki se odzivajo na energetske ambicije EU) bo razvil metodologijo za obravnavanje potreb potrošnikov in jih spodbudil k vlaganju v obnovljivo in trajnostno energijo (OVE) ter v energetske učinkovite tehnologije.

Glavni cilj projekta je pomagati potrošnikom, da z nakupom naprav, ki omogočajo večjo energijsko učinkovitost in povečujejo bivalno udobje, zmanjšajo stroške za energijo v gospodinjstvih. Ena od glavnih aktivnosti bo izvedba kampanj skupinskih nakupov, ki se jim bo v šestih ciljnih državah pridružilo 38.000 potrošnikov. Sodelovanje v skupinskem nakupu jim bo omogočilo dostop do laboratorijsko testiranih izdelkov (preizkušeni glede energijske učinkovitosti, uporabnosti itd.), zanesljivih izvajalcev ter pomoč in svetovanje na enem mestu v vseh fazah nakupne odločitve. Projekt bo potrošnikom omogočil spremembo njihovega obnašanja pri rabi energije, s tem pa spodbudil za več kot 27 milijonov evrov naložb v tehnologije OVE.

CLEAR-X: Ambiciozni cilji za zelen energetski prehod

Ciljne države projekta CLEAR-X so Bolgarija, Ciper, Litva, Severna Makedonija, Slovaška in Slovenija. Izbrane so bile zaradi možnega vpliva uvedbe shem skupinskih nakupov v teh državah, geografske raznolikosti v primerjavi s podobnimi preteklimi projekti in zaradi prisotnosti potrošniških organizacij. Pomemben rezultat projekta bo priprava smernic in navodil za izvedbo skupinskih nakupov za potrošniške organizacije zunaj konzorcija. **Edinstvenost konzorcija CLEAR-X je v tem, da ga v celoti sestavljajo neodvisne potrošniške organizacije, ki jim potrošniki zaupajo in so zanje že zdaj verodostojen vir nasvetov o obnovljivih virih, energijski učinkovitosti in o pravicah porabnikov energije.**

Nadaljujejo z dobrimi praksami

Projekt CLEAR-X (*Consumers Leading EU's Energy Ambition Response, Expansion* – Potrošniki se odzivajo na energetske ambicije EU) je ambiciozno nadaljevanje preizkušene metodologije, zasnovane in razvite za zadovoljitev potreb potrošnikov. Glavni cilj je potrošnikom omogočiti, da vodijo energetski prehod z vlaganjem v obnovljive vire in trajnostno energijo (OVE) ter v energetske učinkovite tehnologije (EE). Namen projekta je potrošnikom omogočiti dostop do uporabe obnovljivih virov v gospodinjstvih: po dostopni ceni, z zagotavljanjem zaupanja vrednih informacij, z izvedbo kampanj skupinskih nakupov in z izboljšanjem zakonodajnih okvirov. Ob zaključku projekta CLEAR-X bodo potrošniki izboljšali energijsko učinkovitost svojih domov, povečali udobje in dolgoročno zmanjšali stroške za energijo.

Skupinski nakupi v šestih državah

Projekt CLEAR-X bo k sodelovanju v kampanjah skupinskih nakupov v šestih ciljnih državah privabil 38.000 potrošnikov in s tem spodbudil za več kot 27 milijonov evrov naložb v tehnologije OVE. Pričakujemo, da bodo aktivnosti v času trajanja projekta spodbudile proizvodnjo dodatnih 40 GWh obnovljive energije in prihranile 2,15 GWh primarne energije. Poleg tega bo projekt pripomogel k informiranju znatnega števila potrošnikov v ciljnih državah o prednostih obnovljivih virov in energetsko učinkovitih tehnologij ter tako k ukrepanju in varčevanju z energijo posredno spodbudil dodatnih 17.000 potrošnikov.

Na temeljih dveh uspešno izpeljanih projektov, CLEAR (*Intelligent Energy Europe*) in CLEAR 2.0 (Horizon 2020), bo project CLEAR-X razširil preizkušen model skupinskih nakupov, in sicer tako, da bo vključil in podprl potrošniške organizacije v Srednji in Vzhodni Evropi, da uvedejo tovrstne sheme tudi za tamkajšnje potrošnike. Potrošniške organizacije, ki so sodelovale v projektu CLEAR 2.0, so pridobile veliko strokovnega znanja in izkušenj o skupinskih nakupih. Projekt CLEAR-X bo to znanje in izkušnje, tako človeške kot tehnološke, uporabil, da bo potrošniške organizacije v ciljnih državah opremil s potrebnimi veščinami za vodenje skupinskih nakupov.

Sheme skupinskih nakupov v okviru projekta CLEAR-X so zasnovane tako, da potrošnikom čim bolj olajšajo nakup in vgradnjo tehnologij OVE in EE – zlasti fotovoltaičnih (PV) sistemov, toplotnih črpalk zrak/voda za ogrevanje in hlajenje, klimatskih naprav ter sušilnih strojev s toplotno črpalko. Potrošniki bodo imeli v vseh fazah nakupne odločitve dostop do laboratorijsko testiranih izdelkov (preizkušenih glede energijske učinkovitosti, uporabnosti itd.), zanesljivih izvajalcev ter pomoč in svetovanje na enem mestu. Posledično bodo lahko preprosto sprejeli tehnologije OVE in EE ter prilagodili svoje navade pri rabi energije, kar bo pomenilo trajne prihranke pri stroških in porabi energije v njihovih gospodinjstvih.

Koristne informacije za lažje sprejemanje odločitev

CLEAR-X bo neposredno obravnaval tudi pomanjkanje potrošnikom prijaznih informacij o tehnologijah OVE in EE ter omejitve obstoječih shem financiranja in ureditve. Konzorcij bo ustvaril prilagojena digitalna orodja in sporočila v ciljnih državah, namenjena informiranju potrošnikov o koristih omenjenih tehnologij, kot so manjši stroški, bolj zdravo bivalno okolje, manjše onesnaževanje zraka ipd. Digitalna orodja bodo temeljila na obstoječih orodjih »bele oznake«¹, ki bodo prilagojena nacionalnemu kontekstu in posredovana potrošnikom. Konzorcij bo analiziral ustrezne zakonodajne okvire, obstoječe ovire za potrošnike pa poskušal odpraviti s ciljno usmerjenim delovanjem na nacionalni ravni. Cilj bo ustvariti/prilagoditi takšne sheme financiranja, da bi jih potrošniki v večji meri izkoriščali, in zagotoviti, da zeleni dogovor EU in sklad za okrevanje po covid-19 pri načrtovanju prihodnjih ukrepov upoštevatata potrošniško perspektivo. Rezultati, najboljše prakse in smernice, ki izhajajo iz projekta, bodo javno predstavljeni, s ciljem spodbuditi njihovo ponovno uporabo in sinergije z drugimi projekti in civilno družbo.

¹ »Bela oznaka« se nanaša na preprosto prilagodljive digitalne predloge, v katere lahko partnerji vnašajo nacionalne podatke.

Zakaj je projekt CLEAR-X pomemben?

1. Potrošnikom bo omogočili cenovno dostopnejši prehod na obnovljivo energijo.
2. Stavbe v EU so odgovorne za 40 odstotkov porabe vse energije, približno 75 % obstoječih stavb pa je energetsko neučinkovitih.
3. Kar 80 odstotkov energije, ki jo porabijo gospodinjstva, je namenjene za ogrevanje prostorov in vode, 75 odstotkov preskrbe s toploto pa še vedno temelji na fosilnih gorivih.
4. Paket Čista energija za vse Evropejce (*Clean energy for all Europeans*) je milijonom potrošnikov omogočil namestitvev fotovoltaičnih panelov in prehod na energijsko učinkovitejše ogrevalne sisteme, še vedno pa je veliko ovir, ki onemogočajo, da bi prav vsi potrošniki imeli koristi od teh tehnologij.
5. Številni potrošniki se še vedno ne zavedajo teh priložnosti in tudi tisti, ki se zavedajo, jih pogosto ne morejo izkoristiti, ker nimajo dostopa do zaupanja vrednih svetovalcev, ki bi jim lahko svetovali, katera rešitev je najboljša zanje, ali pa nimajo dostopa do zadostnih finančnih sredstev.
6. Zakonodajni paket Pripravljeni na 55 (*Fit for 55*) je zlata priložnost za reševanje teh (in drugih) nerešenih vprašanj, ki potrošnikom ne bo omogočila le pomembnih prihrankov, ampak tudi priložnost, da sami prispevajo k reševanju podnebne krize.

S projektom CLEAR-X želimo doseči tudi najboljšo možno ponudbo za potrošnike v okviru skupinskih nakupov, in omogočiti dostop do informacij, ki jih je mogoče nadgraditi, tako da bo nadaljnje uvajanje obnovljivih virov po Evropi v središče postavilo potrošnike.

